

วิธีทำจิตให้มีพลัง ๒

หลวงปู่แบน ธนากโร

ขณะตนนั้นแลเป็นดี ละความอยากก็คือการขณะตนนั่นเอง
เวลาความอยากมันเกิดขึ้น ความอยากนั้นมันเป็นตน ความ
อยากนั้นเป็นเรา พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ละความอยากก็คือ
สอนให้ขณะเรานั้นเอง ในเมื่อเราขณะเราได้ เราละความอยากได้
เราอยู่เป็นสุข

อะไรมันอยาก ดินมันอยากมัย น้ำมันอยากมัย ลมมันอยาก
มัย ไฟมันอยากมัย ลมหายใจเข้าออกมันอยากมัย ถ้ามัน ลม
หายใจออกมันอยากมัย ตั้งใจถามทั้งลมหายใจ ตั้งใจถามทั้งลม
หายใจออกว่ามันอยากอะไรบ้าง อันนี้ก็หมายถึงธาตุลม ธาตุน้ำ
ก็เหมือนกัน น้ำดี น้ำตา น้ำมูก น้ำเสลด น้ำลาย น้ำเลือด
น้ำเหลือง น้ำเหล่านี้ น้ำอะไรมันอยากบ้าง เราไม่ต้องไปถาม
หลายอย่างดอก ถ้ามแต่เพียงน้ำหนึ่งอันเดียวก็พอ หรือจะถาม
เพียงแต่น้ำตาอย่างเดียวก็พอ ถ้ามแต่เพียงแต่น้ำเลือดอย่างเดียวก็
พอ

ในเมื่อเราถามอย่างใดอย่างหนึ่งได้คำตอบออกมาชัด น้ำ
ส่วนอื่นๆ ก็เป็นอันว่าตอบออกมาด้วยกันเพราะน้ำทั้งหมดนั้นๆ
ก็เป็นน้ำอันเดียวกัน ต่างกันแต่รูปร่างลักษณะ แล้วก็สมมุติเรียก
กันเท่านั้นเอง ต่างๆกันไป หรือก็เรียกว่าธาตุน้ำอันเดียวกัน ใน
เมื่อลมก็ไม่มี ความอยาก น้ำก็ไม่มี ความอยาก ที่นี้พูดถึงธาตุดิน
นับตั้งแต่ผม แต่ขน แต่เล็บ แต่ฟัน แต่หนัง เราไม่ไปจะถาม
หลายอย่างก็ได้ จะถามเพียงอย่างเดียวก็น่าได้ ถามหลายอย่าง
อย่างไรตอบก็เป็นอันว่าตอบไปหมดทุกอย่าง จะถามอย่าง
เดียวก็น่าได้

ในเมื่ออย่างเดียวเราได้คำตอบชัด สิ่งที่เราไม่ถามก็ชัด
ออกมาเหมือนกัน เพราะส่วนไหนๆ มันก็ดิน ส่วนไหนๆมันก็ธาตุ
ดิน ดินก็เหมือนกัน น้ำก็เหมือนกัน ลมก็เหมือนกัน แม้แต่ไฟก็
เหมือนกัน ไฟตรงไหนมันอยากบ้าง ไฟในตะเกียง ไฟในเทียน
หรือว่าไฟในหลอด ไฟในหลอดนีออนอะไรก็ช่าง หรือไฟที่มีอยู่
ตามร่างกายของเราที่ทำให้เกิดความอบอุ่น ไฟที่มีอยู่ในโลก ที่

ทำให้โลกมีความอบอุ่น ไฟตรงไหนเค้ามีความอยากบ้าง ไฟตรง
ไหนก็ไม่มี ความอยากแม้แต่น้อย

ที่นี้พูดถึงดิน น้ำ ลม ไฟ ไม่มี ความอยากเค้าจะมีความ
อยากอะไร แม้แต่ความรู้เขาก็ไม่มี ดินเขาก็ไม่มีความรู้ น้ำ ลม
ไฟ ไม่มีความรู้ อากาศธาตุตรงไหนก็ไม่มีความรู้ทั้งนั้น มีแต่ใจ
ใจ มีแต่จิต จิต มีแต่ความรู้เท่านั้น มีความรู้ ถามใจ ถามใจ ถาม
ความรู้ ความรู้มีความอยากหรือ ความรู้อันนี้อยากอะไร ความรู้
อันนี้มีความอยากหรือ เราก็ถามความรู้ลงไปจริงๆ ถามความรู้
ลงไปจริงๆ แล้วก็เอาใจอยู่กับความรู้ แล้วก็เอาใจฟังคำตอบมา
จากความรู้ เอาใจของเราฟังคำตอบจากใจ ว่าใจมันอยากหรือ
ระหว่างที่ฟังคำตอบนั้น เราอย่าไปคิด เราอย่าไปตั้งใจ เรา
อย่าไปคิด อย่าไปปรุงไปแต่งอย่าไปตั้งใจอะไรทั้งหมด ตั้งใจ
แต่ฟังใจของเราตอบมา ใจเขาจะอยู่เฉยๆ ใจเขาจะไม่บอกว่า
ข้าพเจ้าเป็นใจ ข้าพเจ้าอยาก ดินก็ไม่อยาก น้ำก็ไม่อยาก ลมก็
ไม่อยาก ไฟก็ไม่อยาก ใจก็ไม่อยาก แล้วอะไรมันอยาก ความ

อยากก็คือความอยาก ความอยากเกิดมาจากไหน ความอยาก
เกิดมาจากใจของเราที่ว่างจากธรรมะ

ในเมื่อใจของเราว่างจากธรรมะขณะใด ความอยากมันเป็นตัวเป็นตนขึ้นมาทันที ใจของเราว่างจากธรรมะคืออย่างไรเล่า คือว่างจากสติ ว่างจากสมาธิ ว่างจากปัญญา สติของเราก็จดจ่อหาความอยาก ทั้งผม ทั้งขน ทั้งเล็บ ทั้งฟัน ทั้งหนัง ทั้งดิน ทั้งน้ำ ทั้งลม ทั้งไฟ สติของเราก็ต้องถามหาความอยากจากจิตจากใจ หาความอยากจากใจ หาความอยากจากใจ ตั้งใจถามมันอยู่ อย่างนี้เรียกว่าใจของเรามีธรรมะประจำอยู่ สติก็เป็นธรรม สมาธิก็เป็นธรรม วิริยะก็เป็นธรรม สัมปะชัญญะก็เป็นธรรม ปัญญาก็เป็นธรรม ใจของเรามีแต่ธรรมะ

ในเมื่อใจของเรามีธรรมะ ความอยากมันก็ไม่กล้าโผล่หัวขึ้นมา หรือความอยากมันก็เกิดขึ้นมาได้ เหมือนกับโจรผู้ร้าย ถ้าหากว่าอยู่ในสายตาของตำรวจ สายตาของเจ้าหน้าที่ โจรผู้ร้ายไม่กล้าจะแสดงความเป็นโจรเป็นผู้ร้าย คำว่าความอยากก็เหมือนกัน ในเมื่อเรามีสติธรรม มีสัมปะชัญญะธรรม มีปัญญา

ธรรมอยู่ในจิตใจของเรา ความอยากมันไม่มีโอกาสที่จะแสดง
ไม่มีโอกาสที่จะเกิดมาให้ เป็นความอยากครอบงำจิตใจของเรา
ให้กระสับกระส่ายวุ่นวาย ไม่มีโอกาสที่จะเกิดจะเป็นจะมีขึ้นมา
ได้

จึงว่าต้องมีสติ ต้องมีสัมปะชัญญะ ต้องมีสติ ต้องมีปัญญา
สอดส่องอยู่เสมอ ท่านจึงว่าพิจารณา ท่านจึงว่าวิจยวิจย
ท่านจึงว่าการพิจารณานี้จึงมีความจำเป็นในการปฏิบัติธรรมอยู่
ตลอดกาล การปฏิบัติธรรมไม่ใช่จะมุ่งแต่ให้ใจสงบ มุ่งแต่ให้ใจ
สงบแล้วพอใจในความสงบ พพอใจในความสบายอันเกิดจากใจ
สงบนั้น อันนี้ก็ถูกต้องแต่ถูกเพียงแต่ว่าเป็นบางส่วนเท่านั้น จะ
ถูกอย่างสมบูรณ์ไม่ได้ ถูกอย่างสมบูรณ์ต้องมีทั้งสติ ต้องมีทั้ง
สมาธิและต้องมีทั้งปัญญาด้วย

สติก็เป็นตัวศีล สติก็เป็นตัวสมาธิ สติก็ต้องเป็นตัวปัญญา
สติเป็นพื้นฐานของศีล สติเป็นพื้นฐานที่ตั้งของสมาธิ สติเป็น
พื้นฐานที่ตั้งของปัญญา เราจะต้องฝึกสติของเราให้มีกำลัง
ยิ่งขึ้นไป มีกำลังยิ่งขึ้นไป สติของเรามีกำลังมากเท่าไร ศีลของ

เราก็เป็นพลัง มีกำลังมากเท่านั้น สมภาติของเราก็มีพลัง มีกำลังเพิ่มขึ้น ปัญญาของเราก็มีพลัง มีกำลังยิ่งขึ้น นี้!

ในเมื่อจิตของเราเป็นศีลที่มีกำลัง เป็นสมภาติที่มีกำลัง เป็นปัญญาที่มีกำลัง อาศัยสติที่มีกำลังสมบูรณ์ อยู่ประจำจิตประจำใจของเราอยู่ กิเลสหมายถึงความโลภ กิเลสหมายถึงความอยาก กิเลสหมายถึงความโกรธ นี้ กิเลสเหล่านี้ไม่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นมาได้ เพราะธรรมคือสติ คือสมภาติ คือปัญญา เป็นธรรมที่จะกำจัดขันธ์คือความโลภ ความโกรธ ความหลงอยู่แล้ว หรือความอยากใดๆ อยากในลักษณะไหน อยากอะไร อยากต่ออยากอะไร ไม่มีโอกาสที่จะแสดงเกิดขึ้นมีขึ้นในจิตในใจของเราได้

จึงให้พากันมีความสำรวมในตัวในกายในใจของเราให้ดี พยายามทำสติให้มีความแน่วแน่อยู่กับจิต พยายามเอาจิตที่มีความแน่วแน่นั้นเอามาค้นคว้าศึกษา ในกองดินก็ดี ให้แจ่มแจ้งว่าเป็นธาตุดินจริงๆ กองน้ำก็ดี ให้พิจารณาให้แจ่มแจ้งเป็นธาตุน้ำจริงๆ กองลมก็ดี กองไฟก็ดี พิจารณาให้แจ่มแจ้งลงไป เห็นชัด

ว่าเป็นธาตุลมและธาตุไฟจริงๆ ในเมื่อเห็นชัดว่าเป็นธาตุดิน
ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ร่างกายของเราเป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม
เป็นไฟ อันเราเอาดิน เอาน้ำ เอาลม เอาไฟมาสมมุติว่าเป็น
ร่างกาย นี้ จะสมมุติชักเท่าไร? ดินก็เป็นดิน น้ำก็เป็นน้ำ ลมก็
เป็นลม ไฟก็เป็นไฟ จะเป็นร่างกายของเราอย่างที่เราสมมุติ
เป็นไปไม่ได้ ถึงเราจะได้แง่คิดว่าเป็นของเรา ถึงเราจะคิดว่าเป็น
ของเรา เป็นตัวตนของเรา ดินก็เป็นดิน ลมก็เป็นลม น้ำก็เป็นน้ำ
ไฟก็เป็นไฟ ดินจะเป็นคนไม่ได้ น้ำจะเป็นคนไม่ได้ ลมจะเป็นคน
ไม่ได้ ไฟจะเป็นคนไม่ได้ เราจะว่าเป็นชักขนาดไหน เขาก็เป็นดิน
เหมือนเดิม เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ เหมือนเดิม นี้ อาศัยใจของ
เรามีสติ อาศัยใจของเรามีสมาธิ อาศัยใจของเรามีปัญญา
สามารถศึกษา

นี้ ความเกิด สามารถพิจารณาชาติ ความเกิด นี้ กองเกิดก็
คือกองดิน กองน้ำ กองลม กองไฟ ชาติความเกิดก็คือดิน น้ำ
ลม ไฟ มารวมกันเข้าเหมือนกับฟองน้ำนั่นเอง เรียกว่าความเกิด
ในเมื่อความเกิดเหมือนกับฟองน้ำ ความเกิดจะเป็นตัวเป็นตน

เป็นสิ่งที่ป็นสาระเป็นแก่นสารได้อย่างไร นี่ เรื่องเหล่านี้เรา
จะต้องศึกษาพิจารณา ถ้าหากว่าเราไม่ศึกษา ไม่พิจารณา
ความจริงอย่างนี้มันมีอยู่ แต่เราไม่แจ่มแจ้ง เราก็หลงดิน หลงน้ำ
หลงลม หลงไฟว่าเป็นตัวเป็นตน เป็นเราเป็นเขา เป็นหญิงเป็น
ชาย เป็นสิ่งที่น่าใคร่น่าปรารถนาขึ้นมา ทั้งๆที่ความจริงอันนี้ก็
คือ ของที่เกิดมาตาย

อันนี้ก็อุปมาเหมือนฟองน้ำ มีเป็นฟองขึ้นมาแล้วก็สลายไป
ถึงจะเป็นฟองมากมายกายกองขนาดไหน ฟองน้ำเกิดขึ้นแล้วไม่
สลายไม่มี ไบไม้ทั้งหมดในโลก ที่เกิดเป็นไบไม้แล้ว ที่จะไม่ร่วง
หล่นไม่มี สิ่งที่เกิดขึ้นมาในโลกทั้งหมดจะสมมุติกันว่าเป็นสิ่ง
ใดๆ สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องมีการสลายไปทั้งนั้น นี่ **สัพเพ ธัมมา**
อนัตตา ธรรมทั้งหลายหาอะไรที่จะเป็นตัวเป็นตนไม่ได้ คำว่า
อนิจจัง ก็หาคำว่าจริงจังไม่ได้ คำว่า **ทุกขัง** มันทุกข์จนกระทั่ง
มันทนไม่ได้ คำว่า **อนัตตา** มันก็แตก มันก็พัง อนิจจังก็คือหา
ความจริงจังไม่ได้ ทุกขังมันก็ทนอยู่ไม่ได้ มันจึงแตก มันจึงพัง

อนัตตาทาหมายความว่ามันก็คือความแตกความพัง อนิจจัง ทุกขัง
อนัตตาก็คืออันเดียวกันนั่นเอง คือสิ่งที่เกิดมาแล้วก็ตาย

นี่เราจะต้องพิจารณาให้มาก พิจารณาให้แจ่มแจ้ง พิจารณา
ของเก่า พิจารณาของพิจารณาของเก่า! นี่ตามธรรมดา อาหารที่
เรารับประทาน เราก็รับประทานอาหาร มือไหนเราก็รับประทาน
แต่รับประทานมันก็อึดขึ้นทุกวัน รับประทานวันไหนก็อึด ทั้งที่
เป็นของเก่านั้นแหละ มันก็รับประทานมันก็อึด รับประทานมันก็
อึด เหมือนคล้ายๆกับชาวไร่ ไ่้ก็ทำไร่ ชาวนาไ่้ก็ทำนา ถึงปี
ไ่้ก็ทำที่ดิน ถึงปีมาไ่้ก็ทำกับที่ดิน แล้วไ่้ก็ได้รับประโยชน์
อันเกิดจากการทำไร่ทำนาในที่ดินนั้น การที่จะชำระสะสาง การ
ที่จะได้ขจัดขัดเกลาความลุ่มหลง ความมืดที่มีอยู่ในจิตในใจ เรา
ก็ต้องทำลงในจุดนี้ เพราะจุดนี้เท่านั้นเป็นจุดที่เราติด เป็นจุดที่
เราลุ่มหลงและมัวเมา ยินดียินร้ายกันก็จุดอันนี้ เราก็ต้องเอาจุด
อันนี้แหละ เอามาแก้ความลุ่มหลงมัวเมาของเรา

จึงอย่าพากันลุ่มคล่ำ อย่าพากันลั้งเลสงสัย ธรรมที่จะเป็น
ธรรมเครื่องขัดเกลาความลุ่มหลงของเราก็คือจุดที่เราลุ่มหลงมัว

เมานั่นเอง ธรรมที่จะเป็นธรรมเครื่องขจัดกิเลสตัณหาคะที่มี
อยู่ในจิตในใจของเรา ก็ต้องเอาสิ่งที่เป็นเหตุให้เกิดกิเลสตัณหา
ราคะ อันนั้นแหละให้เอามากำจัด หนามยอกก็ต้องหนามนั้นนะ
มาบ่ง จึงให้พากันเข้าใจกันอย่างนี้ แล้วก็พากันตั้งอกตั้งใจมี
ความเพียรความพยายาม มุ่งมั่นจริงจังในการที่จะพิจารณาให้
แจ่มแจ้ง แจ่มชัดอย่างไม่ลุ่มคล่ำ อย่างไม่ลังเลสงสัย นี้ แล้วมัน
จะหลุดออกไป คำว่า**สักกายทิฐิ**จะไม่มีตกค้างในจิตในใจ จะไป
ตกค้างได้อย่างไรเล่า เพราะมันไม่มีกาย มันจะไปยึดกายว่าเป็น
เราได้อย่างไร

จึงให้พากันขยันขันแข็ง เรื่องพูดถึงจิตก็เหมือนกัน พิจารณา
ให้แจ่มแจ้ง พิจารณาให้แจ่มแจ้ง พิจารณาให้แจ่มแจ้งเพราะคำ
ว่าจิตๆนี้ คำที่เรียกว่าอาการของจิตก็ยังมีเต็มอยู่ในจิตในใจ ใน
เมื่อเราแจ่มแจ้งในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมด สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะเป็น
สิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ไม่ดี จะเป็นสิ่งเราพอใจ สิ่งที่เราไม่พอใจ อันนั้น
คือสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งนั้น คำว่าสังขารทั้งหลายที่เป็นส่วนรูป สังขาร
ทั้งหลายที่เป็นส่วนนาม สังขารก็คือสิ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นรูป

สามารถที่จะเห็นด้วยตา จะเป็นสังขารที่ไม่สามารถจะเห็นด้วยตา แต่สามารถที่จะสัมผัสได้ด้วยใจอันนั้นก็เป็สังขาร สังขารเหล่านี้จะต้องเป็นอนัตตา หาตัวหาตนไม่ได้ทั้งนั้น ฟองน้ำเป็นอย่างไร สังขารที่เกิดขึ้นมาทั้งรูปทั้งนามที่เราสัมผัสได้ทางใจ

อันนั้นก็เหมือนกับฟองน้ำนั้น นี้ อย่างพระท่านไปฟัง ท่านไปดูฝนตก เห็นเป็นฟองแล้วละลายเป็นน้ำ เห็นเป็นฟองแล้วก็ละลายเป็นน้ำ ท่านก็ยังปลงธรรมที่ฟองน้ำอันนั้น นั้นเป็นธรรมกิเลสของท่านก็หมดก็สิ้น และสามารถที่จะสำเร็จเป็นอรหัตอรหันต์เพียงแต่ว่าดูฟองน้ำที่เกิดขึ้นเป็นฟองแล้วก็สลายไปเท่านั้น

จึงว่าธรรมเป็นธรรมแก่เครื่องกิเลสมีอยู่เต็มโลก ธรรมที่เป็นธรรมเครื่องแก่กิเลสก็คือสิ่งที่เกิดแล้วก็ดับนั่นเอง สังขารที่เป็นภายใน สังขารที่เป็นภายในคือเกิดขึ้น เกิดขึ้นๆ จะเกิดขึ้นอย่างไรก็ช่างเถอะ สิ่งที่ได้มาเกิดขึ้นแล้ว เราจะต้องว่าอันนั้นเป็นเรา อันนั้นเป็นเรา อันนั้นเป็นตัวตน อันนั้นเป็นจิตเป็นใจ หรืออันนั้นเป็นเรา สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดเราจะว่าเราชักเท่าไร

ไม่ใช่ดอก คือสังขารเกิดขึ้นมาแล้วก็ดับไป นี่ ท่านพระพุทธเจ้า
ท่านให้รู้ชัดในกองสังขารทั้งหลายแล้วก็ปล่อยวางไปตาม
ธรรมชาติของเขาเสีย นี่จิตของเราก็ตื่นขึ้นมาเป็นพุทโธในเมื่อ
ปล่อยวางสังขารได้แล้ว

ถ้าหากว่าจิตของเรายังไม่รู้สังขาร ยังไม่ชัด ไม่สามารถที่จะ
ปล่อยวางสังขารได้ จิตของเราก้ยังไม่เป็น ไม่เบิกบานเพราะยัง
ยึดสังขารเป็นตัวตน ยึดสังขารเป็นจิตเป็นใจ ในเมื่อเราเห็น
สังขารชัดตามความเป็นจริงแล้ว นี่ เราจะไปยึดสังขารเป็นจิต
เป็นใจ ยึดสังขารเป็นตัวเป็นตน ไม่ไปยึด จะไปยึดไม่ได้ จะไป
ยึดได้ยังไง เพราะอันนั้นเค้าเกิดขึ้นมาแล้วก็ดับ เห็นชัด เห็นชัดนี้
ในที่สุดก็ปล่อยวางไปตามสภาพของเขา

เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมะที่เราจะต้องศึกษาให้แจ่มแจ้งกัน
ถ้าหากเราไม่ศึกษาให้แจ่มแจ้งแล้ว เราจะไม่เข้าใจในเรื่อง
เหล่านี้ ในเมื่อเราไม่เข้าใจธรรมะมีอยู่ในเราเหล่านี้แล้ว เราก็จะ
เรียกว่าหลงธรรมะที่มีอยู่ในเรา แล้วเราก็จะหลงสมมุติ หลง
ธรรมะที่มีอยู่เต็มโลก ในเมื่อเราหลงธรรมะที่มีอยู่เต็มโลกคือ

สังขารที่เกิดมาตาย สังขารที่เกิดมาดับ กองดิน กองน้ำ กองลม
กองไฟที่เกิดมาแล้วสลายตัวเราก็จะหลง ถ้าหากว่าเราหลงกอง
ดิน กองน้ำ กองลม กองไฟ หลงสังขารเกิดดับที่มีอยู่ในเราแล้ว
เราก็จะต้องหลงสังขารภายนอกนี้

วิธีแก้ความหลง แก้กิเลสที่มี คือความหลงที่มีอยู่ในจิตในใจ
ของเราให้มันเหือดแห้งไป ต้องแก้โดยการพิจารณาสิ่งที่เราหลง
ให้แจ่มแจ้ง จะแก้โดยวิธีใด แก้โดยวิธีอื่น ไม่มี ไม่มีทาง ไม่มีวิธี
อย่าไปคลำหาอันอื่น คลำหาจุดที่เราหลง คลำหาจุดที่เราติดเรา
ข้อง ในเมื่อเราคลำแล้ว ตรงไหนเราหลงเรารู้ ตรงไหนเราติด
เราข้องเรารู้ ตรงไหนที่เราไม่ทราบชัดตามความเป็นจริงเรารู้
แล้วก็พยายามทำให้แจ่มแจ้ง ทำให้แจ้งให้ชัดตามความเป็นจริง
ในเมื่อแจ้งชัดตามความเป็นจริง เราก็สามารถที่จะรู้ชัดแจ้งชัด
ตามความเป็นจริงนั้นได้ แล้วเราก็ไม่หลงอีกต่อไป

ธรรมไม่ใช่มีอยู่ที่อื่น ธรรมมีอยู่ในเราสมบูรณ์บริบูรณ์แล้ว
ดินก็มีอยู่ในเรา น้ำก็มีอยู่ในเรา ลมก็มีอยู่ในเรา ไฟก็มีอยู่ในเรา
ความเกิดก็มีอยู่ในเรา ความแก้ก็มีอยู่ในเรา ความตายก็มีอยู่ใน

เรา ความเกิด ความดับ ของสังขารที่เป็นส่วนนามธรรม ความเกิด ความดับ ของสังขารที่เกิดที่ดับภายในจิตใจก็มีอยู่ในเรา จึงว่าธรรมเหล่านี้ ถ้าหากว่าเราศึกษาให้แจ่มแจ้งเห็นชัดตามความเป็นจริงของเขาแล้ว เราจะไม่ยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมด เป็นเราเป็นเขา ไม่มีอะไรดอกที่จะเป็นธรรม ที่จะมาปลดเปลื้องมายก มาทำลายความลุ่มหลงที่มีอยู่ในเราให้หมดให้สิ้นไป มีแต่สิ่งที่เรามีอยู่นี้แหละ

แต่สิ่งที่เรามีอยู่นี้เราไม่ค่อยจะสนใจกัน สนใจแต่อะไรต่อมิอะไรที่โลกเค้าสมมุติว่าดี โลกเค้าสมมุติว่าดี โลกเค้าสมมุติว่าดี โลกเค้าสมมุติว่ามีค่า โลกเค้าสมมุติว่ามีราคา ใจของเราพากันมุ่งไปในจุดที่โลกเค้าสมมุติกันว่าดีมีราคา ถึงโลกเค้าจะสมมุติว่าเป็นของดี ของมีราคาก็จริง จริงอย่างที่สมมุติ แต่ไม่จริงโดยหลักธรรมชาติ จริงอย่างสมมุติเรียกว่าไม่จริงโดยธรรมชาติ ถึงสมมุติถึงสิ่งนั้นจะมีค่าจริง ก็มีค่าอย่างสมมุติ มีค่าอย่างสมมุติ ใครเอาไปเกี่ยวข้องแล้ว อันนั้นมันผูก ใครเอาไปเกี่ยวข้องแล้ว อันนั้นมันผูก อันนั้นมันมัด สิ่งในโลกเค้าสมมุติว่าดี มีค่ามีราคา

อันนั้นใครไปเกี่ยวข้อง ใครไปเกี่ยวข้องแล้วอันนั้นมันผูก อันนั้น
มันมัด

ถ้าหากว่าเป็นของดีโดยธรรมชาติ ของดีโดยธรรมชาติก็คือ
สังฆธรรมของจริง เรียกว่าอริยสังข์ เป็นสังข์จะอันประเสริฐนี้เป็น
ของดีโดยธรรมชาติ ถ้าหากว่าจิตดวงใดเข้ามาสัมผัส จิตดวงใด
เข้ามาเกี่ยวข้อง สังฆธรรมอันนี้จะไม่ผูกท่านผู้หนึ่งผู้ใด สังฆธรรม
ของจริงนี้มีแต่จะปล่อยจิตใจดวงนั้นให้ออกไปสู่ความเป็นอิสระ
ของดีใครไปติดแล้ว มันผูก อันนั้นเป็นของดีอย่างโลกเค้าสมมุติ
ของดีโดยธรรมชาติ ใครไปเกี่ยวข้องแล้ว ของดีนั้นมีแต่จะ
ปลดปล่อยบุคคลผู้นั้นให้เข้าถึงความเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์

ให้พากันเข้าใจแล้วก็พากันเลือกเกี่ยวข้อง เอาอะไรที่จะทำ
ให้เราเข้าถึงความเป็นอิสระ พ้นจากเครื่องผูก ที่ผูกเรามา
มากมายก่ายกอง มากภพมากชาติ แล้วก็ยังจะผูกต่อไป ไม่ได้
อะไร กระจุกมันก็ยังไม่ได้ เกิดมาแล้วก็ตาย เกิดมาแล้วก็ตาย
เกิดมาแล้วก็ตาย มันไม่มีใครได้อะไร แต่สิ่งเหล่านั้นมันผูกเราให้
ไม่ให้ไปไหน ให้มาเกิดมาตายอยู่อย่างนั้น เป็นเรื่องที่เราน่าสลด

ใจ ให้พากันมีจิตมีใจที่จะทำลายความติดความข้อง ที่มาติดมา
ข้องมานานนั้นนะ ให้มันลดน้อย ให้มันเบาบางหมดสิ้น การที่
จะทำลายความติด การติดข้องที่ติดมานานให้มันลดน้อย ให้มัน
เบาหมดสิ้นนั้น ก็อาศัยการเอาใจของเรามาเกี่ยวข้องกับสัจ
ธรรมของจริงนี่เอง

ที่มา: https://youtu.be/CxwzmHhjJ_Y